1859. N°. 140.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

WOENSDAG 23 NOVEMBER.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke Nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 22 November.

Bij besluit van 19 Nov. heeft Z. M. goedgevonden het bij besluit van 5 Dec. 1851 ingesteld eereteeken, tot belooning van eervolle en langdurige werkelijke dienst bij de schutterijen, o. a. toe te kennen aan: C. J. van Pijpen, M. E. Booy en K. Hanzen, muziekanten bij de dienstdoende schutterij alhier.

— Naar men verneemt zijn bij het regiment rijdende artillerie, alhier in bezetting, in hunnen rang en anciënneteit overgeplaatst de 2de luitenants A. Kool, jhr. A. J. M. de Casembroot, jhr. W. C. Godin de Pesters, B. Dutry van Haeften en J. G. baron Taets van Amerongen, allen van de regimenten vesting-artillerie.

— Als adsistent bij het chemisch laboratorium van onze hoogeschool is den hoogleeraar A. H. van der Boon Mesch toegevoegd de heer dr. L. C. Le Voir. De benoemde is reeds sedert 1857 in die betrekking werkzaam geweest bij den hoogleeraar von Baumhauer, aan het chemisch laboratorium van het Athenaeum te Amsterdam.

— Naar wij met zekerheid vernemen, zegt het *Hbl.*, is het aan de ijverige tusschenkomst van het 's Gravenhaagsche spoorweg-comité gelukt, eene schikking voor te bereiden, waarvan het gevolg zijn zou, dat eerstdaags, onder aanbod van het geverderde waarborg-kapitaal, eene nadere concessie zal worden aangevraagd voor den spoorweg tusschen Scheveningen, 's Hage en Gouda, onder de uitdrukkelijke verklaring, dat daarbij noch rente-garantie, noch eenigerlei andere geldelijke ondersteuning van rijkswege wordt verlangd; mits de onderneming slechts de zedelijke ondersteuning der regering moge genieten en daardoor spoedig tot stand kome.

— Gisteren heeft de nieuw benoemde hoogleeraar in de kruidkunde aan het Athenaeum te Amsterdam, dr. C. A. J. A. Oudemans, aldaar deze betrekking aanvaard met het houden eener rede in de Nederlandsche taal, waarin hij de geschiedenis schetste van de ontwikkeling der kruidkundige wetenschap. Een talrijk en aanzienlijk gehoor woonde die plegtigheid bij.

Aan den genoemden heer Oudemans is, bij gelegenheid van zijn vertrek uit Rotterdam, door de kweekelingen in de pharmacie aan de klinische school aldaar, vereerd een fraai bewerkte zilveren inktkoker met toepasselijke opschriften, als een bewijs van hoogachting en dankbaarheid voor genoten onderwijs.

— Men schrijft uit Vlaardingen, dat al de schepen, met uitzondering van een enkel, van de haringvisscherij zijn teruggekeerd; de vangst is over het algemeen zeer matig geweest, terwijl de vooruitzigten zeer treurig waren. Men is verder te Vlaardingen ijverig bezig met het in gereedheid brengen van de schepen, ter beugvisscherij bestemd.

— Het *H. en Eff. blad* meldt, dat op den 18den dezer door de arrond.-regtbank te Nijmegen uitspraak is gedaan in de zaak der erven wed. Verheins, eischers, tegen den wel-eerw. heer Bekkers, r. k. pastoor te Nijmegen, gedaagde, welke laatste is veroordeeld tot restitutie van effecten, ter waarde van ƒ15,000, door hem kort voor het overlijden der wed. V., naar bewering van gedaagde, ontvangen, met den last, die aan het r. k. parochiaal armbestuur te Nijmegen uit te keeren, aan welken last evenwel eerst na haar overlijden uitvoering gegeven was.

— Te Leeuwarden zijn uit Harlingen twee matrozen gevankelijk binnengebragt die, beschonken zijnde, de openbare rust verstoorden, en den agent Westra, die hen wilde tegengaan, zoodanig hebben mishandeld, dat hij spoedig daarop overleed. De laatstgenoemde verkeerde echter sints geruimen tijd in eenen lijdenden toestand.

— Men meldt uit 's Hertogenbosch, dat Vrijdag ll. de trekschuit van Veghel op 's Bosch, op de Zuid-Willemsvaart, door het woelen der kalveren, die daarin geladen waren, is omgeslagen. Aan de pogingen van den koopman Smits is het te danken, dat er geene menschen bij omgekomen zijn. Naauwelijks had bedoelde persoon het ongeval bemerkt, of hij begaf zich, gansch gekleed, van een bijl voorzien te water en het gelukte hem, door de kajuit te verbrijzelen, een aantal personen te redden, die, zonder hem, gewis den dood in het kanaal zouden gevonden hebben.

— Men schrijft uit Dinteloord (Prinsland, Noordbrabant) van den 18den dezer, dat er op den vorigen avond een brandbrief was nedergelegd ten huize van mej. de wed. J. Vermunt aldaar. In plaats van de geëischte som van ƒ2,000, in klinkende specie, aan de schuur te leggen, werd een geldzak met grind zoo geplaatst, dat bij de minste aanraking van den geldzak eene flesch, aan een koord bevestigd, in de schuur moest omvallen, waar de brigadier en de marechaussée uit Steenbergen zich verborgen hielden. Dit gelukte volkomen en zij kregen den dader, Christiaan van Bemben, verwersbaas, in het dorp woonachtig, in handen.

— Bij de *N. R. C.* is het volgende berigt uit Batavia, van 8 October, ontvangen: De gouverneur-generaal is ziek. Hij heeft dringend verzocht om vervangen te worden. De expeditie naar Boni zal deze maand onder zeil gaan.

's GRAVENHAGE, 22 November.

Door Z. M. zijn benoemd tot president der arrond.-regtbank te Maastricht, mr. A. Gordon, thans officier van justitie bij die regtbank; tot officier van justitie bij de arrond.-regtbank te Maastricht, mr. H. F. T. van Schaek, thans officier van justitie bij de arrond.-regtbank te Breda; tot officier van justitie bij de arrond.-regtbank te Breda, mr. A. J. T. H. van den Bergh, thans officier van justitie bij de arrond-regtbank te Roermond; tot officier van justitie bij de arrond.-regtbank te Roermond, mr. J. H. C. Cazius, thans substituut-officier bij die regtbank, en tot substituut-officier van justitie bij de arrond.-regtbank te Roermond, mr. C. Polis, thans regter-plaatsvervanger in de arrond.-regtbank te Maastricht.

— Tot ontvangers der directe belastingen zijn benoemd: te Nieuwpoort, de heer H. R. A. de Bergh, ontvanger te Brunssum, en te Brunssum, de heer J. F. Mullemeister, surnumerair.

— Z. M. heeft tot lid van het hoog militair geregtshof benoemd mr. J. H. Telders, thans auditeur-militair in het prov. kommand. van Noordbrabant.

— Z. M. heeft vergunning verleend aan L. E. graaf van Bylandt, grootmeester van 's konings huis, tijdelijk toegevoegd aan Z. K. H. den prins van Oranje, tot het aannemen der onderscheidingsteekenen van ridder der orde van St. Stanislaus 1ste kl., en aan W. C. baron van Pallandt tot het aannemen der onderscheidingsteekenen van ridder der orde van St. Anna 3de kl., hun door den keizer aller Russen geschonken.

— Naar men verneemt is de heer mr. D. Everwijn, attaché bij het dep. van buitenl. zaken, als zoodanig toegevoegd aan het gezantschap te Madrid.

— Men verneemt dat door den minister van koloniën tot candidaat-ambtenaren voor de burgerlijke dienst in Ned. Indië zijn benoemd de hh. mr. F. Diete, W. C. baron van Dedem, mr. H. A. de Groot, mr. Th. F. van Kricken, mr. W. van Lennep, mr. E. van Eibergen Santhagens, H. Semler, W. Stortebeker, mr. F. C. Valck, mr. W. F. de Vogel en D. J. Wolterbeek, allen aan de kon. akademie te Delft ingeschreven tot ambtenaren 1ste kl.

— De heer van Vessem, intendant van het kon. paleis te Amsterdam, is door den koning der Belgen tot ridder der Leopoldsorde benoemd.

— De minister van koloniën zal morgen geen gehoor verleenen.

— Gisteren is voor de arrond.-regtbank alhier de zaak behandeld van J. F. Vreese, oud 13 jaren, aangeklaagd van op den 30sten Oct. jl. zijnen makker, met wien hij koekjes had gekocht, over de deeling van welke hij niet te vreden was, met een mes, dat hij bij zich droeg, in de linkerzijde twee wonden te hebben toegebragt, ten gevolge waarvan de verwonde 16 dagen onder geneeskundige behandeling is geweest. Uit het getuigenverhoor bleek, dat de beklaagde, hoewel nog zeer jong, van een zeer wraakzuchtig karakter is en steeds bedreigingen deed van zijn mes gebruik te zullen maken tegenover ieder die hem zijnen wil niet gaf. Het O. M. heeft geconcludeerd tot een jaar gevangenisstraf. — Aanst. Maandag uitspraak.

— Heden werd door den staatsraad mr. Faber van Riemsdijk, deken der orde van advokaten, een groot diner gegeven, waaraan Z. E. de minister van justitie en al de leden van den hoogen raad hebben deel genomen.

— Jaarlijks komen de directeuren over den arbeid in de verschillende gevangenissen alhier bijeen, om den arbeid voor het volgende jaar vast te stellen. Dit heeft ook thans plaats gehad, maar bij deze gelegenheid is in het hôtel van den heer IJsveld, aan de Bogt van Guinea, waar zij vereenigd waren, plegtig gevierd de 50-jarig vervulde rijksdienst van den heer L. Burkels, hoofdambtenaar in 's rijks militair detentiehuis te Leyden, die tevens zijn zilveren bruilofsfeest vierde. Bij deze gelegenheid zijn aan den jubilaris en aan het zilveren echtpaar verschillende geschenken aangeboden, als o. a. een allerprachtigst zilveren inktstel, vereerd door twee hooggeplaatste ambtenaren bij het dep. van justitie, in vereeniging met de heeren directeuren van den arbeid in de gevangenissen te Gouda, Hoorn, Leeuwarden, Woerden, Rotterdam en den opzigter over den arbeid te Alkmaar; welk geschenk voorzien was van eene inscriptie zinspelende op de 50-jarige ambtsvervulling, en dat met eene treffende toespraak aangeboden werd door een der genoemde ambtenaren van het departement in tegenwoordigheid van het collegie van directeuren. Op de tafel prijkte een prachtig kristallen bokaal, met een krans van gouden en zilveren lauweren, en van eene op de 50-jarige ambtsvervulling toepasselijke inscriptie voorzien, welke bokaal door den eigenaar van het hôtel werd vereerd.

Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Daar wij in het vorig nommer slechts met een enkel woord den uitslag der stemming over het wets-ontwerp der spoorwegen konden mededeelen, zoo achten wij het niet niet ongepast op deze zaak terug te komen.

Art. 1 (Noorderspoorweg) aangenomen met 42 tegen 29 stemmen. Tegen de hh. Olivier, Poortman, van Foreest, Thorbecke, Elout van Soeterwoude, van Hall, Heemskerk, van Akerlaken, Lycklama à Nyeholt, Kingma, Idzerda, Begram, van Heukelom, Godefroi, van Franck, ter Bruggen Hugenholtz, van Reede van Oudtshoorn, Wybenga, de Poorter, Wintgens, Kien, Taets van Amerongen, van Voorthuysen, Storm van 's Gravesande, van Asch van Wijck, van Nispen van Sevenaer, van Lynden, Luyben en de Voorzitter.

Art. 2 (Zuiderspoorweg) aangenomen met 39 tegen 32 stemmen. Tegen de hh.: Luyben, Schimmelpenninck, Olivier, Poortman, van Foreest, Thorbecke, Elout van Soeterwoude, van Hall, Heemskerk, van Akerlaken, Lycklama à Nyeholt, Kingma, Idzerda, Begram, van Heukelom, Godefroi, de Brauw, van Frank, ter Bruggen Hugenholtz, van Reede van Oudtshoorn, Wybenga, de Poorter, Wintgens, Kien, Taets van Amerongen, de Kempenaer, van Voorthuysen, van Asch van Wyck, van Nispen van Sevenaer, van Lynden, Schimmelpenninck van der Oye en de Voorzitter.

Bij de stemming over het geheele ontwerp, dat met 39 tegen 32 stemmen werd aangenomen, verklaarden zich daartegen dezelfde heeren die bij art. 2 zijn genoemd.

Zitting van Maandag 21 *November.*

In deze zitting was aan de orde het wets-ontwerp tot bekrachtiging der met de Hollandsche ijzeren spoorweg-maatschappij gesloten overeenkomst betreffende de spoorversmalling. Vele leden hebben daartegen bezwaren ingebragt. Zij noemden het ontwerp ontijdig en niet door het algemeen belang gevorderd. Ook waren de voorwaarden te bezwarend en het bedoelde subsidie zou hoofdzakelijk strekken om de Hollandsche maatschappij in staat te stellen haren weg te vernieuwen. Door den heer van Foreest werd in den loop der beraadslagingen de volgende motie voorgesteld. »De kamer niet ongenegen om aan de Hollandsche spoorwegmaatschappij eenige tegemoetkoming voor het versmallen van haar spoor toe te staan, mits zij op voor de schatkist niet te bezwarende voorwaarden het aanleggen en exploiteren van een spoorweg van het Nieuwe Diep over Alkmaar door de Zaanstreek naar Amsterdam op zich neme, noodigt de regering uit dit wetsontwerp in te trekken, en, na met gezegde maatschappij te dezer zake onderhandeld te hebben, eene nadere wets-voordragt te doen.

De minister van binnenl. zaken achtte het wets-ontwerp wel in het algemeen belang te zullen strekken, ten einde eenheid in alle lijnen te bekomen, en daardoor vele voorname steden van Holland dezelfde voordeelen aan te bieden als andere streken des lands door de aanneming der op ll. Zaturdag aangenomen spoorwegwet zouden genieten. De gelegenheid moest men openen om ook den Hollandschen spoorweg tot goederenvervoer te doen strekken en daartoe is aansluiting met andere wegen noodig. Omtrent de aanvrage eener concessie van een weg van 's Gravenhage naar Gouda was hem niets officieel bekend; wel wist hij dat de Hollandsche maatschappij gezind was, na de aanneming dezer wet, een weg van Leyden naar Woerden aan te leggen zonder subsidie van den staat. Overigens verklaarde hij dat de regering zich niet vereenigen kon met de voorgestelde motie van orde; de quaestie van den aanleg van een weg door Noordholland moest, naar hij meende, afgescheiden blijven van deze zaak.

Nadat de algemeene beraadslagingen waren gesloten werd de motie van den heer van Foreest in stemming gebragt en met 58 tegen 3 stemmen verworpen. Voor de hh. Idzerda, Schimmelpenninck van der Oye en van Foreest.

Het wets-ontwerp werd vervolgens in stemming gebragt en met 35 tegen 26 stemmen verworpen. Vóór hebben gestemd de heeren Sloet tot Oldhuis, Slicher van Domburg, Wichers, Meylink, Jespers, van der Poel, Oomen, Anemaet, de Bieberstein, Taets van Amerongen, de Kom de Berg, van Wintershoven, Bots, ter Bruggen Hugenholtz, Elout van Soeterwoude, van Voorthuysen, Schimmelpenninck, Hengst, Beens, Meeussen, Strens, van Reede van Oudtshoorn, Dommer van Poldersveldt, Zylker, Reinders en Betz.

De kamer heeft daarna met algemeene stemmen nog de volgende wetsontwerpen aangenomen: 1°. tot goedkeuring der begrooting van uitgaven voor de landsdrukkerij; 2°. tot goedkeuring der begrooting wegens den arbeid der gevangenen over 1860; 3°. tot inkoop en amortisatie van rentegevende nationale schuld; 4°. tot wijziging van hoofdstuk VI. der staatsbegrooting over 1859 (pensioenen enz.)

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

LONDEN, 20 November.

De *Times* tracht bij herhaling de natie in ongerustheid te brengen omtrent de oogmerken van Frankrijk. Nu zegt dit blad weder dat de betrekkingen tusschen Frankrijk en Engeland op eenen zoodanigen voet staan dat een oorlog tusschen de beide rijken meer en meer waarschijnlijk wordt. Door de ministeriële *Morn. Post* zijn vroeger en ook nu weder de beweringen van eerstgenoemd blad tegengesproken, maar te gelijker tijd zegt dit blad dat het tuighuis van Woolwich verplaatst zal worden, omdat het, ingeval van eenen vijandelijken inval, niet veilig genoeg zou zijn. Dit laatste berigt, in verband gebragt met de beweringen van den *Times*, doet de bezorgdheid toenemen. Waarschijnlijk echter moet men de verplaatsing van het tuighuis alleen beschouwen als behoorende tot de talrijke maatregelen tot versterking der kusten, waarmede de regering rusteloos voortgaat, en zonder juist het oog te hebben op eenen spoedig te verwachten inval der Franschen. De aanstaande bijeenkomst van een congres en de gemeenschappelijke expeditie naar China maken thans eenen oorlog tusschen beide rijken onwaarschijnlijk.

— Op vele plaatsen vereenigen zich de ingezetenen om zich in het gebruik van het verbeterde schietgeweer te oefenen, ten einde het vaderland tegen invallen van buitenlandsche vijanden te kunnen verdedigen. De oprigting dezer vrijwillige schutters-korpsen is onder het vorige ministerie begonnen en wordt door het tegenwoordig ministerie krachtig aangemoedigd. Dezer dagen werd medegedeeld, dat de koningin en haar gemaal beloofd hebben het streven der vereeniging te zullen bevorderen, ook door het uitloven van premiën voor de beste schutters. De *Times* herinnert, dat de vrijwilligers-korpsen in Engeland in het jaar 1804, toen het land door den eersten Napoleon met eenen inval bedreigd werd, te zamen 379,943 leden telden.

— Te Shields is het berigt ontvangen, dat het van Quebec naar Hartlepool bestemde schip *Harvey* in den storm van 24 October bij New-Foundland is verbrijzeld, waarbij de kapitein en 8 matrozen zijn omgekomen; slechts aan een man gelukte het zich te redden.

— Tot nu toe is er voor eene waarde van 5700 £ aan goud uit het wrak van de *Royal Charter* te voorschijn gebragt.

— De raad der maatschappij van schoone kunsten heeft besloten het plan tot het houden eener tentoonstelling der nijverheid van alle volken in het jaar 1862 ten uitvoer te brengen, hoedanig de staatkundige toestand dan ook wezen moge.

— De artillerie, voor de expeditie naar China bestemd, en bestaande in twee batterijen 12 ponders van Armstrongs uitvinding, zal Maandag aanst. afgezonden worden.

— De ratificatie van het verdrag tusschen de Vereenigde Staten en China heeft naauwelijks plaats gehad, of men verneemt reeds dat de Chinezen het geschonden hebben. Berigten uit Shanghai van 8 October verzekeren dat de Chinezen geweigerd hebben gevolg te geven aan de bepalingen van het verdrag, waarbij de openstelling der havens van Swatow en Tawan wordt voorgeschreven. Voorts verneemt men dat de handel in het noorden van China zonder eenige verhindering wordt voortgezet. De Europesche artikelen zijn zeer gewild. De prijs der thee is gedaald. — De stoomboot *Canton* is nabij Macao verongelukt, maar de bemanning gered.

Berigten uit Jeddo melden dat een Russisch officier en eenige matrozen zijn vermoord geworden, maar dat de Japansche regering terstond voldoening had gegeven.

Omtrent den opstand in China verneemt men, dat de opstandelingen van de verlegenheid der regering, die een deel der troepen naar de hoofdstad had ontboden, gebruik gemaakt en de stad Hoang-Tchou bemagtigd hebben. Uit deze stad werden de keizerlijke troepen van het noodige voorzien. De opstandelingen hebben zich nu in twee afdeelingen gesplitst, eene onder bevel van het hoofd der Toepings, bewaakt Nankin; de andere, onder bevel van Soa-Wang, een vermetel mensch, is in de rijke provincie Hou-nan gevallen en heeft Pao-Khingfoo ingenomen, eene stad met ruim 100,000 zielen, waar eene uitgestrekte vereeniging is gevestigd, die zich ten doel stelt het gezag des keizers te vernietigen.

FRANKRIJK.

PARIJS, 20 November.

Het regentschap van den heer Buoncompagni over Midden-Italië schijnt thans de goedkeuring des keizers verworven te hebben. Koning Victor Emmanuel moet aan Z. M. de verzekering hebben gegeven, dat zijn doel alleen was daardoor de orde en de rust te verzekeren, die door het gebrek aan eenheid in het bestuur bedreigd werden, en dat hij het oordeel van het congres in het minst niet wilde vooruitloopen. Een artikel van den heer Grandguillot, in den *Constitutionnel*, doet de veranderde denkwijze des keizers duidelijk uitkomen. Daarin wordt gezegd dat de overdragt van het regentschap aan den heer Buoncompagni eerst een bedenkelijke maatregel scheen, daar hij den schijn had van eene bekrachtiging der vereeniging van Midden-Italië met Sardinië, maar dat hij door het ontslag van Garibaldi en door de rondborstige verklaringen van koning Victor Emmanuel een geheel ander voorkomen krijgt en enkel de strekking bekomt om het behoud der openbare orde te verzekeren. De zending van den heer Buoncompagni bleek thans geene met Italië's belangen en Frankrijks verklaringen onvereenigbare aanmatiging, maar een voor Italië's veiligheid bevorderlijke maatregel te zijn.

— Men beweert dat de minister van binnenl. zaken, de heer Billault, eene vertrouwelijke mededeeling heeft gedaan aan de prefecten der departementen, waarin hun gelast wordt de dagbladen tot omzigtigheid uit te noodigen, in hunne houding tegen Engeland. Hunne somtijds scherpe taal heeft bij het Engelsche volk onrust, achterdocht en verbittering te weeg gebragt. Zij moesten de ligtgeraaktheid van een groot volk ontzien en liever trachten de vriendschapsbetrekking tusschen de twee landen te bevorderen.

— Drie der voormalige lord-mayors van Londen, benevens acht aanzienlijke burgers dier stad, zijn tot ridders van het Legioen van Eer benoemd.

— *L'Ami de la Religion* zal van regeringswege vervolgd worden, wegens de mededeeling van een brief van koning Victor Emmanuel in antwoord op het bekende schrijven des keizers. Deze brief, waarschijnlijk door genoemd dagblad ter goeder trouw geplaatst, is echter onecht. Men gelooft dat een der voornaamste staatslieden in Sardinië er de schrijver van is. De *Courrier du Dimanche* heeft eene waarschuwing ontvangen wegens een aanval op de drukpers-wetgeving.

— De heer de Montalembert is nu gedagvaard om voor den regter van instructie te verschijnen, maar heeft van wege den dood zijns broeders, kolonel bij het leger in Afrika, een uitstel van 14 dagen gevraagd.

— De generaal de Martimprey is den 17^{den} dezer te Algiers teruggekeerd, na de expeditie tegen Marokko in 20 dagen tijds gelukkig te hebben volbragt. Het schijnt dat de regering geen gebruik van deze gelegenheid wil maken om haar grondgebied in Afrika uit te breiden, omdat daardoor de misnoegdheid van Engeland meer en meer zou opgewekt worden.

— Men verneemt, dat de generaal Montauban, vergezeld door den bevelhebber der eerste brigade van de Chinesche expeditie, den generaal Collineau, den 20sten Jan. met de Engelsche mail naar Azië zal vertrekken. Den 20sten dezer maand zullen de eerste tot die expeditie behoorende troepen worden ingescheept. Den 15^{den} December wordt de terugkomst van den admiraal Rigault-de-Genouilly hier te lande te gemoet gezien, welke vlootvoogd zeer zeker nog belangrijke bijzonderheden zal mededeelen aan de generaals, die het plan der operatiën tegen China zullen moeten beramen en ten uitvoer brengen.

ITALIE.

Omtrent de aftreding van Garibaldi als bevelhebber van het leger in Midden-Italië verneemt men, dat hij daartoe is overgegaan op uitdrukkelijk verlangen van koning Victor Emmanuel. Volgens het gevoelen des konings kon de tegenwoordigheid van dien generaal in Midden-Italië de pogingen van de vijanden der Italiaansche nationaliteit in de hand werken. In eene proclamatie aan de Italianen heeft Garibaldi zijn besluit kenbaar gemaakt,

onder bijvoeging dat hij zich op de eerste roepstem des konings weder onder de strijders zal bevinden.

Te Bologne heeft de aftreding van den generaal, waarvan men de oorzaak niet kon uitvinden, bijna aanleiding gegeven tot rustverstoring. Eenige lieden hebben eene vergadering uitgeschreven, om daarin een protest tegen het besluit van den generaal uit te lokken. Het bestuur heeft die vereeniging ontbonden en werd daarbij door de houding der burgerwacht loffelijk ondersteund.

— De heer Buoncompagni heeft zich naar Parma en Modena begeven, om in het belang van zijn regentschap werkzaam te zijn. Van de zijde van Toskane worden nog zwarigheden gemaakt, die echter spoedig opgeheven zullen zijn.

— In Toskane heeft de verkiezing voor de gemeenteraden, vroeger door het niet opkomen der kiezers mislukt, thans met eenen goeden uitslag plaats gehad.

— De toestand van Venetië is, naar hetgeen men daaromtrent uit Turyn schrijft, zeer treurig. Niet alleen dat de Oostenrijksche regering al de belastingen, die gedurende den oorlog zijn geheven, ook voor 1860 heeft uitgeschreven, maar zij heeft tot eene nieuwe verhooging van 18 pCt. op de directe belastingen besloten.

— Het vermoorden van den apostolischen prefect in Syrië, den heer Planchet, is reeds vroeger gemeld. Een brief uit Diarbekir bevat daaromtrent nog het volgende. Nadat men verlost was van de Arabieren, die eene menigte dorpen uitgeplunderd of verbrand en veel graan en goederen medegevoerd hadden, gaven de in de uitgeplunderde dorpen overgebleven Kurden zich op hunne beurt aan rooverijen over, en het is in hunne handen dat de Pauselijke afgezant gevallen is. Monsr. Planchet, van de orde der jezuiten, was ten jare 1830 in Turkye gekomen, bragt 20 jaren, eerst als zendeling, daarna als apostolisch prefect over de geheele Syrische zending, in Syrië door en werd in het jaar 1851 tot aartsbisschop en Pauselijk gedelegeerde in Armenië, Kurdistan en Mesopotamië benoemd. In den loop van dit jaar werd hij naar Rome geroepen, waar men hem nog gewigtiger werkzaamheden wilde opdragen. Den 11den Sept. te Diarbekir aangekomen, was hij den 16den der maand den weg naar Aleppo ingeslagen. Maar op den derden dag zijner reis werden hij en zijn kapellaan door eene bende Kurden aangevallen, die hen vreeselijk mishandelden en van alles beroofden. De karavaan was een half uur vooruit, men vervoerde de bijna zieltogenden naar Suvereck, waar monsr. Planchet weldra bezweek, terwijl de kapellaan bij de afzending der berigten buiten levensgevaar was.

PRUISSEN.

Op den Anhaltschen spoorweg, nabij het station van Trebdin, is een locomotief tegen een goederentrein aangeloopen. Op deze trein waren twee rijtuigen met 200 centenaars lucifers beladen, die door den schok in brand geraakten. Men is om de overige goederen te redden genoodzaakt geworden die rijtuigen in het water te werpen.

— De prins von Salm, die tot de eerste botanici in Duitschland behoort, en wiens verzameling van planten wel de rijkste in Europa is, heeft zich, in weerwil van zijn hoogen ouderdom (hij is 82 jaren oud), naar de Pyreneën begeven, om zich aldaar gedurende den winter met wetenschappelijke onderzoekingen bezig te houden.

— Uit Stockholm meldt men dat de hertogin van Oost-Gothland, geboren prinses van Nassau, van een zoon is bevallen. Dewijl de koning tot heden geen mannelijken erfgenaam heeft zijn de zonen van den hertog van Oost-Gothland, den oudsten broeder des konings, de vermoedelijke erfgenamen des troons.

Programma van Prijsvragen uitgeschreven door de Afdeeling Leiden der Vereeniging ter bevordering van Fabriek- en Handwerknijverheid.

Timmerlieden.

1. Het maken van een kruis-kozijn met vier gelijke en gelijkvormige openingen, groot 30 dm. vierkant van greenen 8—10 dm² hout, aan beide zijden met sponningen bewerkt, waarin een eiken 2 dm² plankje, vierenzestig maal gepart wordende, zuiver digt sluit . . . . *f* 10.—.

2. Het model van een kwart-wentelend trapje, op een vijfde van de ware grootte, dat uit en in elkander gezet kan worden om de zamenstelling te kunnen nagaan . . . . *f* 10.—.

Molen- en Modelmakers.

3. Het model van een tol-molen, lang 9 palm en een buiten-omtrek van 7 palm hebbende, de spil dik 6 dm. . . . . *f* 7.—.

4. Houten modellen om twee conische radertjes naar te gieten, op elkander naar vereischte werkende; waarvan het grootste 30 dm. middellijn met 36 tanden en het kleinste 23 tanden heeft . . . . *f* 4.—.

Beeldhouwers.

5. Een zestal verschillend gebeeldhouwde krullen van mahonyhout, ter dikte van 2dm. lang 16 dm., welke alle geschikt zijn om regthoekig ten opzigte van elkander geplaatst te worden . . . . *f* 6.—.

Loodverwerkers.

6. Een kroonstuk voor een makelaar, gewoonlijk Morgenster of ook wel Duivelskop genaamd, met piramidale, kegelvormige en geslingerde looden punten, staande op een pedestal van zink met deklijstje mede van dit metaal . . . . *f* 5.—.

7. Een dakraam van zink n°. 14 met opendraaijend raam, ter grootte van 60 bij 80 dm., ingedeeld voor zes glasruiten . . . . *f* 6.—.

Smeden en Koperwerkers.

8. Een glad gewerkte geelkoperen koffijkan, in den vorm der aarden Jakoba-kannetjes, een inhoud hebbende van omstreeks één Ned. kan. Het tuitje moet uitgedreven zijn. Alles met tin gesoldeerd en de geheele opening een ingelegd draadje hebbende . . . . *f* 4.—.

9. Een zuiver regthoekige, glad gewerkte winkelhaak, de beenen lang 30 en 40 dm. . . . . *f* 3.—.

10. Twee koperen gegoten zeepvormen, dienstig tot het persen van fijne toiletzeep, inwendig gebruineerd en gegraveerd; de een om de zeep met opliggende figuren en letters af te drukken, de andere om gebezigd te worden voor de zeep met figuur of letters ingedrukt te verkrijgen . . . *f* 10.—.

Machinemakers.

11. Een model van den toestel genaamd *Scharnier paralelogram*, zoo als zulks bij stoomwerktuigen wordt toegepast . . . . *f* 5.—.

Steenhouwers.

12. Een kruis ter grootte van 0.75 el van Bentheimer steen in Gothischen stijl, met draagstuk van geevenredigde afmeting, dat tevens tot sluiting van een gevelfrontaal dienen kan . . . . *f* 12.—.

Stucadoors.

13. Vier modellen van het versiersel genaamd *à la Grecque*, bestemd voor plafonds met omgaand hoekstuk . . . . *f* 6.—.

Verwers.

14. Vier modellen van geschilderd eikenhout, bestemd voor grover en fijner werk . . . . *f* 6.—.

15. Een balkje in de gedaante van een kozijndorpel, gezand en gekamd, tot nabootsing van glad gewreinde Escausynsche hardsteen . . . . . *f* 4.—.

Behangers.

16. Een venster gordijn, uit verschillende meubelpapier-patronen, met randen enz. smaakvol zamengesteld . . . . *f* 6.—.

De opgegeven afmetingen zijn allen Nederlandsche maat.

De bekrooning zal bestaan in het uitreiken van een getuigschrift en van eene geldelijke schadeloosstelling voor tijdverzuim en gebruikte materialen, ten bedrage van de som uitgetrokken achter elke prijsvraag.

Tot de mededinging worden uitgenoodigd *alle knechts of leerlingen van werkbazen binnen deze stad, en ook waar buiten dezelve leden der afdeeling gevestigd zijn, onverschillig of hunne meesters al dan niet leden der Vereeniging zijn.*

De tijd der beantwoording wordt uitgestrekt tot 1 Mei 1860.

De bekroonde voorwerpen blijven het eigendom der inzenders, maar kunnen door de afdeeling aangekocht worden; tegen betaling der waarde, die door de beoordeelaars daaraan wordt toegekend.

De ingezonden voorwerpen moeten voorzien zijn van eene spreuk of kenneljk teeken, benevens vergezeld gaan van een verzegeld briefje, inhoudende: 1°. den naam en de woonplaats des inzenders, en 2°. eene verklaring van zijnen meester dat het voorwerp door hem is vervaardigd, terwijl buiten op dat briefje de voormelde spreuk of herkenningsteeken moet worden geplaatst.

De voorwerpen moeten worden ingezonden ten huize van den Secretaris der afdeeling J. van Heukelom Jr., op de Mare, Wijk V. N°. 648, bij wien alle verlangd wordende inlichtingen te bekomen zijn; terwijl de niet bekroonde voorwerpen aldaar ook kunnen terug erlangd worden tegen schriftelijke opgave van gemelde spreuk of teeken.

Namens het bestuur der afdeeling Leiden,

Leiden, 15 November 1859. J. van HEUKELOM Jr.

STADS-BERIGTEN.

VERGADERING van den Gemeenteraad van Leyden, Donderdag den 24sten November 1859, 's namiddags ten 2 ure.

Onderwerpen:

1°. Voordragt omtrent de verordening betreffende den verkoop van brood.
2°. Voordragt tot het vaststellen van gewijzigde begrootingen voor 1860, van *vijf* gesubsidiëerde Godshuizen of Armbesturen.
3°. Verzoek van de Commissie van oppertoezigt en beheer der kweekschool voor zeevaart, omtrent de berekening van het gebruikte gaz.
4°. Verzoek van Diakenen der Nederd. Herv. Gemeente, om den afstand van gemeentegrond, ter bebouwing.
5°. Adres van W. C. E. van Stryen, wed. P. J. B. Zuurdeeg, betreffende de uitbetaling der jaarwedde van wijlen haren man.
6°. Adres van Armverzorgers der Israëlitische gemeente, ter bekoming van een buitengewoon subsidie.
7°. Adres van Diakenen der Nederd. Herv. Gemeente, om ontheffing van den gemeente-accijns op het geslagt, bij de buitengewone bereiding van versterkende soep.
8°. Voordragt tot uitbetaling der gewone jaarlijksche gratificatie aan den Claviger van het Sted. Gymnasium.
9°. Adressen van Prof. J. Geel, de wed. G. A. B. d'Aumérie en L. Springer Jr., om afschrijving van plaatselijke directe belasting 1859.
10°. Adres van A. Hovers, om ontslag als portier van Stadstimmerwerf.
11°. Voorwaarden omtrent den verkoop van hout.

ADVERTENTIEN.

Voorspoedig bevallen van eene DOCHTER G. CORVER, geliefde Echtgenoot van

Leiden, 20 November 1859. S. VISSERING.

Bevallen van eene DOCHTER A. de VRIES, geliefde Echtgenoot van

Leyden, 22 November 1859. R. BROUWER.

Heden overleed na eene korte verzwakking, in den ouderdom van 73 jaren, ten huize van hare Kinderen, CATHÉRINE CORNÉLIE WILLET, Weduwe van den Heer Mr. C. J. van Goens.

Nieuw Broekhuizen, bij Leersum, 17 November 1859. Uit aller naam, F. C. J. van Goens.

De overledene heeft verlangd, dat er geen rouw worde aangenomen.

De Ondergeteekende voelt zich gedrongen, ook uit naam van de zijnen, hartelijken dank te betuigen voor al de deelneming, hem onlangs, bij het bereiken van tachtig-jarigen ouderdom, zoo buiten als binnen deze stad, door ambtgenooten, leerlingen en vrienden bewezen.

Leyden, 22 November 1859. W. A. van HENGEL.

Gevoelig voor de deelneming in het verlies van mijne geliefde Dochter JACOBA, betuig ik met mijne Kinderen, langs dezen weg mijnen hartelijken dank.

J. MOGGE POUS,
Wede. Mr. E. A. VAN DONGEN.

LEYDEN, 20 November 1859.

Voor de vele bewijzen van deelneming, in de ziekte en bij het overlijden van onze onvergetelijke Moeder ondervonden, betuigen wij, ook namens de Betrekkingen, onzen hartelijken dank.

J. C. P. STEENHAUER.
P. H. STEENHAUER.

LEIDEN, 21 November 1859.

Dankbaar voor het vertrouwen aan de overledene zoo ruimschoots geschonken, bevelen wij onzen Handel in BOTER en KAAS beleefdelijk aan.

GROOT ASSAUT,

Op alle Wapenen en met Gymnastische Oefeningen,

TE GEVEN DOOR HH. LEDEN VAN

Arena Studiosorum,

TEN VOORDEELE VAN HET ETABLISSEMENT TOT ZEDELIJKE VERBETERING VAN JEUGDIGE ONTSLAGENEN,

Op Vrijdag 25 November 1859, des avonds ten 7 ure,

IN DEN SCHOUWBURG.

Entrée 99 Cts.

Toegangkaarten zijn te bekomen in den Boekhandel van JAC. HAZENBERG CORN.ZOON, in de Kloksteeg, en op de avond van het Assaut aan den Schouwburg.

LEYDSCHE SCHOUWBURG.

KONINKLIJKE HOLLANDSCHE TOONEELISTEN, onder Directie van **BREEDÉ & VALOIS.**

MAANDAG, 28 November 1859. N°. 2 van 't Abonnement. **De Musketiers**, drama in 9 Tafereelen, met een Voorspel: **De Herberg te Béthune.** Ontleend aan den bekenden Roman: *Twintig jaren later*, van ALEX. DUMAS. Zijnde het vervolg op *de jeugd der Musketiers.*

Aanvang ten *half zeven* ure.

☞ *Uithoofde het Sint Nicolaasfeest invalt op den Maandag, bepaald voor de tweede voorstelling van 't Abonnement, is deze representatie op algemeen verlangen bepaald op aanstaanden Maandag.*

ZOMERZORG.

Donderdag 24 November 1859, zal des namiddags, Tuin, Zaal en Koffijkamer aan HH. Leden van de Liedertafel de *Avondster* worden afgestaan, en alleen de kleine Koffijkamer voor het Publiek geopend zijn.

HOOGHEEMRAADSCHAP VAN RIJNLAND.

De DIJKGRAAF VAN RIJNLAND brengt ter kennis van de Ingelanden van het Hoogheemraadschap, dat er op Woensdag 30 November a. s., in het Gemeenlandshuis te Leyden, des voormiddags ten *half elf* ure, eene Vereenigde Vergadering zal worden gehouden.

De Dijkgraaf van Rijnland,
H. C. J. HOOG.

LEYDEN, 21 November 1859.

BIDSTOND VOOR ISRAËL,

In de ZAAL, Noordeinde, Wijk I. N°. 29,

Op Vrijdag 25 November 1859, 's avonds ten 7½ ure.

Spreker: Ds. L. TINHOLT, te *Haarlemmermeer.*

De Ondergeteekende zijn Handel in **Koloniale-, Kruidenier- en Grutterswaren** overgedaan hebbende aan den Heer L. C. AFFOURTIT, beveelt zijn Opvolger bij deze aan.

M. VAN DUYKER,
Mare, Wijk VI. N°. 1163.

Ingevolge bovenst. berigt, neemt de Ondergeteekende de vrijheid zich, bij de aanvaarding zijner zaak, ten zeerste aan te bevelen, belovende eene goede bediening.

L. C. AFFOURTIT,
Mare, Wijk VI. N°. 1163.

☞ Men verlangt alhier ten spoedigste iemand van de P. G., om tijdelijk als **Linnenmeid** dienst te doen. Adres Wijk I. N°. 316.

DE BRECK & SMITS' ALGEMEEN ADRESBOEK VAN DE STAD LEYDEN.

De tweede jaargang van dit adresboek is ter perse, om, zoo spoedig eene naauwkeurige bewerking dat toelaat, te verschijnen. Dagelijks van 10—1 uur liggen de proefdrukken van blz. 1—40 ten kantore der drukkers ter inzage. Moge ieder, die behulpzaam kan en wil wezen, om tot eene gewenschte volkomenheid van dit adresboek te geraken, zoo welwillend zijn, om ten spoedigste op te geven, wat er te verbeteren, te veranderen en toe te voegen is.

☞ KOOPLIEDEN EN WINKELIERS,

agenten, depôthouders, commissionairs, magazijnhouders, modewerksters, logement- en koffijhuishouders, boekhandelaars, fabriekanten enz., die hunne conditiën, prijscouranten, adreskaarten of berigten, ter daarvoor bestemder plaatse, volledig wenschen opgenomen te zien, in den vorm van advertentiën, gelieven die ten spoedigste bij de drukkers in te zenden.

Donderdag 's namiddags ten vijf ure precies, worden verkocht door de Boekhandelaren GEBROEDERS VAN DER HOEK de **Boekenkast** en **Boekenkisten**, **Duodecimo** nos. 22—129. — De **Prentwerken** en **Prenten**, **Physische Instrumenten**, **Draaibank**, **Boekdrukpers**, het **Kunststuk in Ivoor**, **Teekentafel** enz. — De **Chirurgicale** en **Verloskundige Instrumenten.** — **Simpliciekast.** — **Mineralen** en **Hoorns.**

Heden Woensdag 22 November

van 10—3 ure **alles** te zien, behalve de Prentwerken en Prenten.

Bij GEBROEDERS VAN DER HOEK, Boekhandelaren alhier, ziet heden het licht;

G. BIPPART,

HANDLEIDING DER GRIEKSCHE GEOGRAPHIE, ANTIQUITEITEN EN MYTHOLOGIE,

bewerkt door Dr. W. A. SCHEURLEER, 1 deel 8° ƒ3.85.

Vroeger verscheen:

Prof. G. J. VERDAM, Handl. bij de beoefening der sphaerische Trigonometrie met betrekking tot hare toepassing op de mathem. geogr. en sphaerische astronomie. *Tweede druk.* ƒ3.30.

Prof. G. J. VERDAM, Summarium der Goniometrie en der regtl. Trigonometrie. *Derde druk. In linnen band.* ƒ4.30.

Prof. G. J. VERDAM, Summarium der sphaerische Trigonometrie. ƒ1.—

Prof. C. J. VAN ASSEN, Lineamenta extrema Juris privati Justinianei, secundum textum Institutionum. ƒ2.85.

Prof. C. J. VAN ASSEN, Leiddraad voor het collegie over het burgerl. wetboek, verkorte en herz. uitgave. ƒ2.40.

Prof. PEERLKAMP, Summarium veteris historiae, ed. altera. ƒ1.25.

W. A. SCHEURLEER, disputatio de Demetrio Magnete. ƒ1.50.

Prof. VAN VOORST, beknopt zamenstel der Christelijke beschouwende Godgeleerdheid. ƒ4.50.

H. GEERTSEMA Jr. en J. B. HUBER, te *Groningen*, hebben verzonden:

PROSPECTUS VAN EENE BUITENGEWOON GOEDKOOPE UITGAVE VAN

DE SOCRATISCHE SCHOOL OF WIJSBEGEERTE VOOR DE NEGENTIENDE EEUW,

door PH. W. VAN HEUSDE, 3e druk. Uit te geven in 2 deelen, waarvan de prijs bij inteekening is ƒ4.—, buiten inteekening ƒ5.—. De vroegere prijs was ƒ12.—.

De inteekening staat open tot het verschijnen van het eerste deel dat **reeds ter perse is.**

GRAANMARKT TE ROTTERDAM, 21 November.

Tarwe, goede en puike van ƒ10.00 tot ƒ10.50; mindere van ƒ7.50 tot ƒ9.75. Rogge: ƒ6.80 à ƒ7.70. Gerst: Winter ƒ5.25 à ƒ6.40; dito Zomer ƒ5.20 à ƒ6.00.

Te Amsterdam was de Tarwe, witte Poolsche en bonte ƒ9.70 tot ƒ10.80. Pruissische Rogge ƒ7.10 à ƒ7.20.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

MAANDAG 21 November.

			Laagst.koers	Hoogst.koers	Gebleven
NEDERLAND, Werkelijke Schuld	à $2\frac{1}{2}$	pCt.	$62\frac{3}{8}$	63	$62\frac{3}{4}$
Dito Certificaten	» 3	»	$74\frac{3}{4}$	$74\frac{7}{8}$	$74\frac{13}{16}$
Dito dito	» 4	»	$96\frac{5}{8}$	$96\frac{7}{8}$	$96\frac{5}{8}$
Amortisatie Syndicaat	» $3\frac{1}{2}$	»	—	—	—
Handelmaatschappij	» $4\frac{1}{2}$	»	$125\frac{3}{8}$	$126\frac{1}{8}$	$125\frac{3}{4}$
O. I. Leening	» 4	»	$95\frac{3}{4}$	—	—
Aandeelen Holl. Spoorweg	» $4\frac{1}{2}$	»	—	—	—
Dito Rijn-Spoorweg	» $4\frac{1}{2}$	»	—	—	—
BELGIE,	» $2\frac{1}{2}$	»	$51\frac{5}{8}$	—	—
Dito bij ROTHSCHILD	» $2\frac{1}{2}$	»	$51\frac{7}{8}$	—	—
Dito dito	» $4\frac{1}{2}$	»	—	—	—
FRANKRIJK, Certif.	» 3	»	—	—	—
Dito dito	» $4\frac{1}{2}$	»	—	—	—
SPANJE, Obligatiën	» $1\frac{1}{2}$	»	$32\frac{7}{16}$	$32\frac{1}{2}$	$32\frac{1}{2}$
Dito Obligatiën	» 3	»	$43\frac{5}{8}$	—	—
Dito Binnenl. à 6 m.	» 3	»	$42\frac{3}{16}$	$42\frac{5}{16}$	$42\frac{5}{16}$
Bewijzen Coupons			—	—	—
PORTUGAL, te Londen	» 3	»	$42\frac{5}{16}$	$42\frac{7}{16}$	—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	» 5	»	$104\frac{1}{8}$	$103\frac{3}{8}$	—
Dito dito 1828 en 1829	» 5	»	102	—	—
Certif. bij dito 1831 en 1833	» 5	»	85	—	—
Dito 1840	» 4	»	$80\frac{3}{4}$	$80\frac{7}{8}$	—
Dito bij STIEGLITZ & C°.	» 4	»	$80\frac{11}{16}$	—	—
Dito dito Nieuwe	» 4	»	—	—	—
Inschrijving in Assign.	» 6	»	—	—	—
Certificaten van dito	» 6	»	$62\frac{3}{4}$	—	—
POLEN, Aandeelen 1835	fl. 500	ƒ	$151\frac{1}{4}$	$151\frac{3}{4}$	—
Dito Obligatiën	» 4	pCt.	$77\frac{3}{4}$	—	—
PRUISSEN, Obl. te Londen	à $4\frac{1}{2}$	»	$101\frac{5}{8}$	—	—
OOSTENRIJK, W. B bij Goll.	» 5	»	—	—	—
Dito	» 4	»	—	—	—
Dito Metall.	» 5	»	$53\frac{3}{8}$	$54\frac{1}{16}$	$53\frac{3}{4}$
Dito Nieuwe	» 5	»	$73\frac{1}{4}$	$73\frac{5}{16}$	$73\frac{1}{4}$
Dito 1847	» $2\frac{1}{2}$	»	$28\frac{3}{4}$	$28\frac{7}{8}$	$28\frac{13}{16}$
BRAZILIE, 1824 100 £	» 5	»	—	—	—
SARDINIE,	» 5	»	—	—	—
PERU, Geldleening 1824	» $4\frac{1}{2}$	»	—	—	—
VENEZUELA, Obligatiën 6 pCt. nu	» 5	»	$26\frac{1}{2}$	$26\frac{5}{8}$	—
GRENADA, Obligatiën	» $3\frac{1}{2}$	»	$14\frac{5}{8}$	—	—
MEXICO, Obligatiën 1851	» 3	»	$20\frac{3}{8}$	$20\frac{13}{16}$	—
N.-AMERIKA, Bankactiën			—	—	—

Grieken $3\frac{3}{16}$.

Koers van het Geld: Beleening 3 pCt. Prolongatie $3\frac{1}{2}$ pCt. Wissel-Disconto 3.

De Wisselkoers der Gouden Tienguldenstukken is ƒ9.60 à 9.70.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. C. DRABBE.